TRACTATUS
DE
POTESTATE JURISDICTIONIS,
SEU
DE REGIMINE ANIMARUM,
AC
DE JURISDICTIONE CONTENTIOSA,

An, & quomodo Prælatis inferioribus
ex privilegio, vel præſcriptione
competere valeat.

Sanctiſſimo Dño Noſtro

CLEMENTI
PAPÆ XI.

Supremo Eccleſiæ Univerſalis Monarchæ

A CAROLO ANTONIO DE MANENTIBUS
Status Urbini

DICATUS.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
SALAMANCA

ROMÆ, Apud FRANCISCUM GONZAGAM, MDCCVII.
Superiorum permiſſu.

BEATISSIME
PATER.

EXiguum Poteſtatis regiminis Animarum, & Eccleſiaſticæ juriſdictionis Tractatum SANCTITATI VESTRÆ reverenter offero; ut Operi, cui nullum eſt ab Authore pretium, ſit à Patrono, quem Dei Optimi Maximi providentiâ ad Juriſdictionis apicem, & ſuprema rerum faſtigia, licèt nolentem, & lacrymantem fortiter, ſuaviterque evexit. Animum impulit, & illexit CLEMENTIS XI. Paterna benignitas, materiemque præbuit Ipſiuſmet indefeſſus zelus, quo ubique Terrarum Poteſtatem regiminis Animarum, ac utramque juriſdictionem diligenter exercet, &

PROOEMIUM.

1 CUicunque rei operam daturus prima elementa præſtituere oportet: tum quia omnibus Scriptoribus eſt in præcepto à primordiis exordiri, ut de Juriſtis habetur *l.1. ff.de orig. jur.* de Philoſophis tradidit præceptum *Ariſtot. lib.10. Phiſic.* atque indiſcriminatim de cæteris Scriptoribus ſententia eſt omnium *Doct.* tùm quia
2 cujusque Rei potiſſima pars eſt principium *l.1. ff.de juſt. & jur.* hocque præceptum non fuit abſque provida ſapientia traditum à noſtris Majoribus; & inter cæteras ſequentibus, ni fallor, moti fuere rationibus; quarum prima Lectorem
3 reſpicit; quia prima elementa præmittere, efficit, ut difficillimæ quæque quæſtiones omnibus quantumvis Tironibus aperiantur *Prob.ad Joann.Monach. in præfat.lib.6.Decretal. num. 13. & 26.* illosque ſcientificos reddit; nam poſtquam Opus perlegerunt, non ſolùm ſciunt rem; verùm etiam illam per cauſam cognoſcunt, quod propriè ſcire
4 dicitur, & rerum penetralia rimari juxta monitum *Philoſoph. 1.Phiſicor. & 1.Poſterior.* altera eſt ex parte Scriptoris, illaque in eo poſita, ut ipſe præmiſſis optimis princi-
5 piis, facillimè occurrat cuicunque objectioni *l.Domitius ff.de teſtam.* illorumque lumine ſecernit paleam à tritico, diſcernitque album à nigro, & verum à falſo *l.omnis diffinitio*, ibiq; *Gloſs.* & *DD. ff. de reg. jur.* ipſamque veritatem invenit, & attingit *Conſtantin. ad Statut.Urb. tom.2.annotat.63. art.2.num.262.* atque in illos non impingit errores,
6 in quos plurimi ex Scriptoribus, aut prolapſi fuere, aut incidiſſe viſum eſt, ſicuti conclamat *Minan. baſ. Pontific. juriſdict. in proœm. num.4.* ideoque tractaturus ſubtiles, ac intricatiſſimas quæſtiones de poteſtate juriſdictionis, ſeu de poteſtate regiminis Animarum, ac de Eccleſiaſtica juriſdictione; operæ pretium duxi, ab explicatione ipſius poteſtatis exordiri.

altera diviſio. ibid. num.10. & ſeqq.
Nullius quotuplex. ibid. num. 19. & ſeqq.
ſeparatum Prælati an detur in Diœceſi Epiſcopi. par.2. cap.5. num. 1. & ſeqq.
quando dicatur eſſe extra Diœceſim. par.5. cap.4. num.3.
præſumitur vicinioris Epiſcopi. par.6. cap.11. n.46.
Nullius an detur in Diœceſi Epiſcopi. par. 2. cap.3. n.8.
extra Diœceſim Epiſcopi quale. ibid. cap.4. num.19.
non præſefert poteſtatem juriſdictionis. par.5. cap.1. n.30.
Tondut. cap. 60. explicatur. par. 5. cap.4. num.20.

V

Vice-Reges, Vice-Principes, Rectores, & Judices locorum quare introducti. par.4. cap.1. nu.17. & ſeqq.
Unicus Monarca in ſpiritualibus, & temporalibus deberet eſſe in Mundo, qui dirigeret homines ad finem gloriæ, qui eſt unicus finis hominum. par.1. cap.2. n.1.
Nihilominus expediens fuit adeſſe unicum Monarcam ſpiritualem, & Principes, & Reges rectores temporales, & quare. ibid. n.2. & ſeqq.

R O M Æ
Apud Franciscum Gonzagam in Via Lata.
M. DCC. VII.
Superiorum Permiſſu.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA - SALAMANCA -